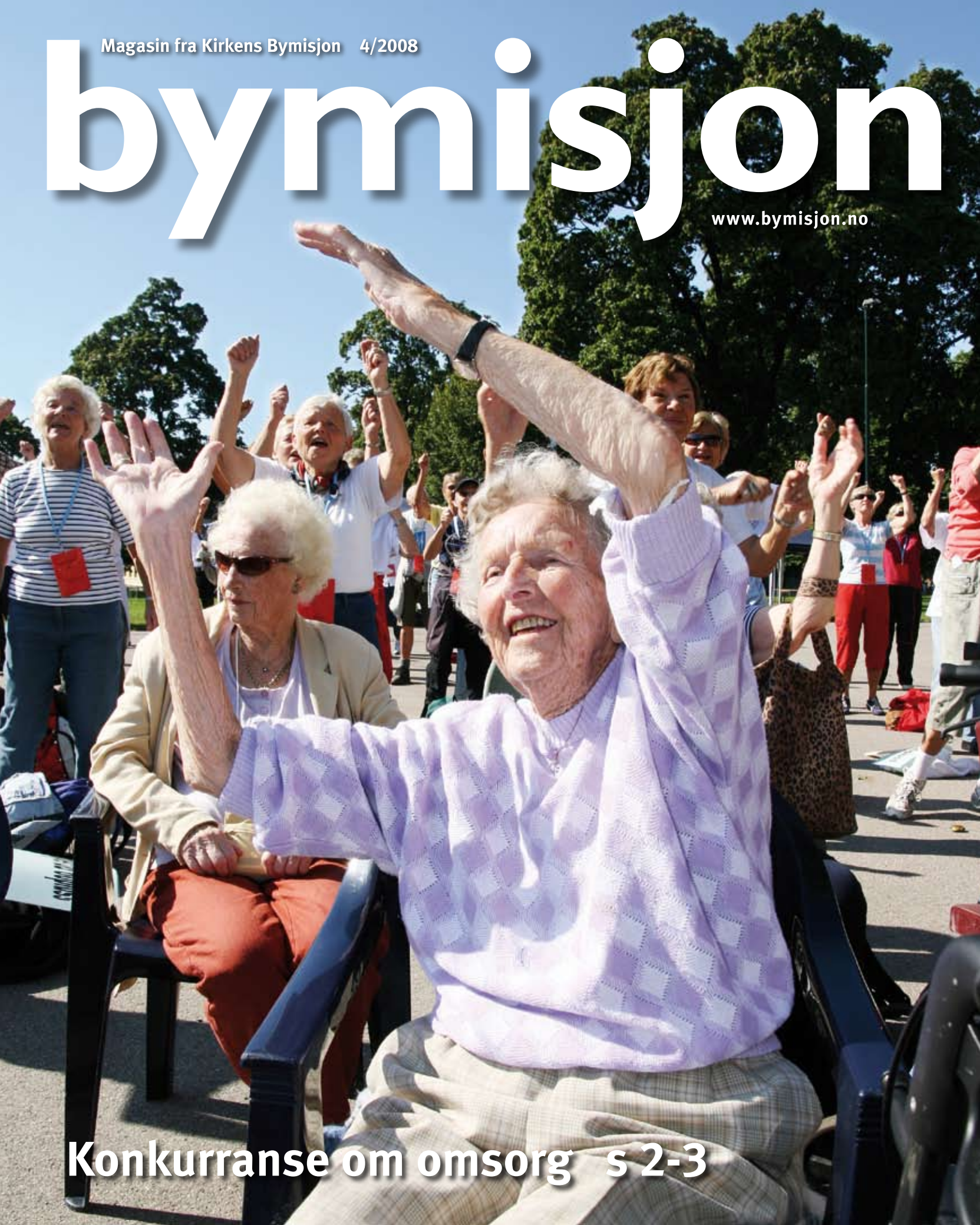

Magasin fra Kirkens Bymisjon 4/2008

bymisjon

www.bymisjon.no

Konkurransen om omsorg s 2-3

Medaljens bakside

Er konkurranse et egnet virkemiddel for å løse fellesoppgaver på velferdssektoren? Skal vi konkurrere om hvem som skal få drive et sykehjem eller en rusinstitusjon?

Bymisjonen har over fem års erfaring med konkurranseutsetting. I år har vi 'vunnet' fire oppdrag, og 'tapt' ett: Paulus sykehjem. Vi sitter igjen med blandede erfaringer.

Konkurranse kan utvilsomt bidra til skjerping. Det kan være stimulerende.

Konkurranseutsetting av velferdstjenester kan også virke tilforlate- lig og fornuftig: - La oss se hvem som er best egnet til å gjøre jobben; hvem som gjør seg fortjent til å få oppdraget...

Når det gjelder kvalitet, kan altså konkurransen i utgangspunktet være positiv. Vi blir utfordret til å strekke oss enda lenger for å gjøre tjenestene bedre, riktigere, mer treffsikre.

Men her er noen problemer også. For hvordan måler vi kvalitet? Hva er 'bedre', 'riktigere'? Hvordan kan man sammenligne det som ofte kan fortone seg som ulike størrelser? Her trengs bedre metoder og kriterier. Ikke minst må kriteriene være klare på forhånd, og gjelde likt for alle.

Dagens bilde er uklart. Forståelse for, og praksis i konkurranse- utsetting er svært forskjelligartet – ulikt fra sektor til sektor og fra kommunenivå til regionalt eller nasjonalt nivå.

Ideelle organisasjoner kan etter loven unntas konkurranseutsetting, men det er uklart hva dette unntaket egentlig betyr, og sjelden det brukes i praksis.

Dersom det virkelig er meningen at konkurranse skal bedre kvalite- ten på omsorgen, ikke svekke den, trengs et solid dokumentasjons- og opprydningsarbeid.

Samtidig viser erfaringen at konkurranseutsetting mer handler om å få gjort jobben billigere, enn bedre. Dette gjelder innen bar- nevern og rusbehandling såvel som innen eldreomsorgen. Og det er her vi opplever – bokstavelig talt – medaljens bakside. Når kvalitetskravet settes til et relativt beskjedent 'godt nok', eller til og med et urovek- kende 'ikke uforsvarlig kvalitet', og vi så med det utgangspunktet inviteres til å kappe om å presse prisen lavest mulig, kan vi fort se for oss et ras mot bunnen. Det er ingen tjent med, og særlig ikke dem som trenger tjenestene.

Nå må vi akseptere at vi ikke får anledning til å drive Paulus sykehjem videre. Vi ville gjerne fort- satt det gode arbeidet som våre medarbeidere, ansatte og frivillige nedlegger der. Samtidig er vi opptatt av at det gode arbeidet må fortsette, til beboernes beste, selv om det ikke er i Bymisjonens regi arbeidet skjer. En stor takk til alle medarbeiderne på Paulus for inspirerende fellesskap og stor innsats i disse årene.

Sturla J. Stålsett

Sturla J. Stålsett
generalsekretær

BYMISJON

Informasjonsblad
for Stiftelsen Kirkens
Bymisjon Oslo
Tollbugata 3,
0152 Oslo
Telefon 22 36 55 00

I redaksjonen:

Atle Briseid, (redaktør)
Margrethe Høydalsvik
Per Frogner (ansvarlig)

Layout:

Waalder design
v/Jorunn Waalder

Forsidefoto:

Atle Briseid

Hjemmeside:

www.bymisjon.no

E-post:

firmapost@skbo.no

Trykk:

Askim Grafiske Senter

Opplag:

32 000

IK-kontrollert
innsamlingskonto:
7011 05 18593

Paulus sykehjem ut

Kirkens Bymisjon må overlate driften av Paulus sykehjem til en kommersiell aktør. Bymisjonen tapte anbudskonkurransen om det kommunalt eide syke- hjemmet. – Vi ville gjerne drevet videre dette syke- hjemmet, som på fem år er blitt et mønsterbruk i vår sammenheng, sier avdelingsdirektør for Aldring & Kultur, Anne Marie Johansen.

Sykehjemmet er spesielt blant de seks bymisjonssykehjemmene siden det er kommunalt eid og også tidligere kommunalt drevet. Kirkens Bymisjon over- tok selv driften i 2003 etter en anbudsrunde. Da driften igjen ble satt ut på anbud nylig, var det selskapet Attendo Care AS som vant konkurransen. De la inn et rimeligere tilbud.

- Vår pensjonsordning er en vesentlig grunn til at vi tapte dette, sier en skuffet bymisjonsdirektør.

- I en årrekke har det vært en forutsetning for våre oppdrag for kommunen at pensjons- og rammevilkår skal være lik de offentlige ordningene. Dette for- plikter oss, men Oslo kommune valgte altså likevel en tilbyder denne gangen som er rimeligere på pensjon, sier hun.

Topp kvalitet

- Det er ikke kvaliteten som har sviktet?

- Nei, tvert imot. Både brukerundersøkelser, offentlige tilsynsrapporter og pårørendes tilbakemeldinger viser at Paulus er blitt et mønsterbruk i eldre- sektoren som bymisjonsbedrift. Kommunen vurderte både pris og kvalitet i anbudene, og det er pris som har avgjort denne overtakelsen. Vi er undrende til at vår dokumenterte kvalitet ikke er lagt mer vekt på i prosessen.

- Hva består bymisjonskvaliteten i?

- Først og fremst at vi har en verdiforankring som ansatte slutter seg aktivt til. Også på Paulus har bymisjonsvisjonen vært grunnlaget for all fagutvik- ling og rekruttering: "at menneskene i byen erfarer respekt, rettferdighet og omsorg". Vi har utviklet den faglige kvaliteten med dyktig pleiepersonell, lege, fysio/ergo-terapeut og prest ansatt på huset. Kultur- og frivillighetsarbeidet er styrket med egne ledere, og pårørende- og erindringsarbeid har vært prio- riteret. Paulus har vært et utviklingssted for gode metoder i eldreomsorgen. Vi har også integrert et stort antall praksisplasser for arbeidsmarkedsbedriften Unikum i tilbudet på Paulus. Mye av dette vil nå sannsynligvis forsvinne.

- Trøsten er at mange dyktige ledere og ansatte fortsetter på huset, under sin nye arbeidsgiver, sier Anne Marie Johansen og sender en stor takk til avtroppende daglig leder Bente Føyen og alle andre som har sørget for kva- litetsløftet på Paulus de siste årene. Hun ønsker også Attendo Care lykke til med deres overtakelse.

Ønsker langsiktige avtaler

Fem andre bymisjonssykehjem venter nå på nye avtaler med Oslo kommune. Som ansvarlig for Bymisjonens eldreomsorgsavdeling ønsker Johansen å inngå langsiktige avtaler med kommunen, med løpende kontraktsoppføl- ging. Det vil sikre kvalitet og gir forutsigbarhet for alle.

- Skifting av arbeidsgiver hvert 4-5 år skaper uro i en omsorgsbedrift. På et sykehjem bør det være god tid til fagutvikling, forbedring og kulturbyg- ging, sier hun.

Kirkens Bymisjon forlater Paulus sykehjem 1. oktober.

av Kirkens Bymisjon etter anbudstap

- Skifting av arbeidsgiver hvert 4-5 år skaper uro i en omsorgsbedrift. På et sykehjem bør det være god tid til fagutvikling, forbedring og kulturbygging, sier Anne Marie Johansen, direktør for Aldring & Kultur i Kirkens Bymisjon.

Bekymring for ideelle organisasjoner

- Vi er bekymret for det vi ser etter tapet av Paulus. På sikt kan konkurranseutviklingen føre til at ideelle organisasjoner blir fortrent fra omsorgssektoren, sier generalsekretær i Kirkens Bymisjon, Sturla Stålsett. Han ber myndighetene ta i bruk unntaksreglementet som er vedtatt.

Lov om offentlige anskaffelser har i forskriftene en mulighet til å frita ideelle organisasjoner fra omsorgskonkurranse. Et lignende vedtak er gjort av Oslo bystyre.

- *Hvorfor bør ideelle organisasjoner skjermes?*

- Vi er ikke kommersielle aktører på dette området. Vi løser omsorgsoppgavene på andre måter og med et annet verdigrunnlag. Ideelle organisasjoner er et korrektiv og alternativ som både markedet og det offentlige trenger. Vi har et særpreg i vår diakonale tjeneste som samfunnet trenger: Fleksibilitet, åpenhet og et unikt engasjement for den som trenger omsorgen. Det er bred politisk enighet om at vi skal levere omsorgstjenester, men så ser vi likevel at det ikke er nok å levere kvalitet.

- *Har ikke politikere forstått betydningen av dette særpreg?*

- De ser nok oss, men neppe konsekvensene av hvordan konkurranseutsetting nå virker. Den gjennomføres ulikt på forskjellige fagområder, regler endres underveis, og prosessen er dyr og uforutsigbar.

- *Hva er din utfordring til politikerne?*

- En mulighet er å skape et politisk partnerskap som sikrer en fast fordeling mellom ideell og offentlig sektor. Da kan den såkalte "tredje sektor" få sikkerhet for sin drift, gjerne med tett oppfølging og tilsyn fra det offentlige. Da vil det også bli lettere for oss å dele erfaringer og kompetanse med hele fagområdet. Konkurransesystemet hindrer slik deling, sier Stålsett.

Generalsekretæren understreker at Bymisjonen ikke er motstander av enhver form for konkurranseutsetting, men at det helt klart er behov for en gjennomgang av hvordan den skal praktiseres på helse- og omsorgsfeltet. (Se også lederartikkel s. 2)

Sjokk for pårørende

- Det kom som et sjokk at det ikke lenger er Bymisjonen som skal drive Paulus sykehjem. Vår valgfrihet som pårørende og brukere blir spolert ved slik konkurranseutsetting.

Ingrid Fagerheim var pårørende for en beboer ved Paulus sykehjem da overtakelsen ble kjent i vår. Hun ble sjokkert over vedtaket, fordi hun hadde valgt Paulus som bymisjonssykehjem for sin søster, og fikk henne flyttet fra et kommunalt sykehjem.

- Jeg har sammenligningsgrunnlag også fra tidligere, og valgte bevisst et sykehjem med en tydelig etisk verdiprofil. Dette valget ble nå spolert. Paulus svarte til alle forventninger etter at min søster kom dit. Pårørende ble møtt med like stor respekt og dialog som beboere, de drev forsvarlig og vi ble tatt på alvor, sier hun.

Uten påvirkning

Fagerheim satte seg grundig inn i saken da overtakelsen ble kjent.

- Jeg reagerer også på at pårørende eller brukere ikke skal ha et ord med i laget før konkurranse blir avgjort, sier Fagerheim.

- Jeg mener bestemt at beboerne også blir forstyrret og påvirket av slike overganger, og syntes jeg merket dette på min søster. Hun understreker at hun har hatt kontakt med mange pårørende ved sykehjemmet som har samme reaksjon.

tekst : Per Frogner foto: Atle Briseid

Trygg på Tåsen

På Bymisjonens Psykiatriske Døgnrehabilitering (BPR) bygger beboerne seg opp til å møte hverdagslivet igjen etter lange perioder på psykiatriske institusjoner. I dag skal Stefan begynne på høgskolen – for andre gang i livet.

- Jeg har kalde føtter og "grugleder" meg. Men jeg har faktisk sovnet i natt.

"Stefan" pakker den lille skulderveska, stapper Ipod-en i ørene og gjør seg klar. Miljøterapeut Linn har vekket han ekstra tidlig denne morgenen. Det er nemlig første dag på sykepleierhøgskolen, nøyaktig sju år siden han gjorde seg klar for å begynne studentlivet for første gang.

- Jeg gleder meg fordi livet starter igjen. Samtidig er det litt vondt å tenke på at det er sju år siden jeg var i akkurat samme situasjon. Jeg har på en måte mistet sju år av livet mitt. Det er litt kjipt, sier han tankefullt.

Studiekarrieren fikk en bråstopp da Stefan fikk akutte psykiske problemer i 2003. De siste fem årene har han vært inn og ut av psykiatriske sykehus og institusjoner. Diagnosen lød schizofreni, og 19 akuttinnleggelses forteller sitt om enn tøff tid. De siste 13 månedene har han bygget seg opp på Bymisjonens Psykiatriske Døgnrehabilitering (BPR) på Tåsen. Etter mange måneder med søvnløse netter, begynte han endelig å finne roen utpå nyåret. Og i vår følte han seg endelig sterk nok til å søke seg inn på høgskolen igjen.

- Det blir godt å våkne og ha noe å gå til, noe som gir mer mening enn bare å være en dagsaktivitet. Jeg gleder meg til å ha et mål med studiet, sier han.

Lært mye om seg selv og andre

Han låser døra til rommet sitt og vandrer gjennom rehabiliteringsinstitusjonen. Morgensolen strømmer fredfylt inn gjennom store vinduer. Stefan prater om fadderordninger, grilling i parken og treningsrommet som han kvelden i forveien malte sammen med et par av de andre beboerne. Han har vokst mye de siste årene, mener han.

- Jeg ville aldri ha lært så mye om meg selv og andre rundt meg uten å ha vært syk.

- Hva har du lært?

- Om folks holdninger til psykisk helse. Det er mange som har fordommer mot psykisk syke mennesker, og det er lite informasjon om temaet. Jeg har nære venner som trodde at man blir schizofren av å bruke heroin. Det er noe av det dummeste jeg har hørt. Jeg har ikke brukt stoff. Alle blodprøver har bevist det, sier han.

- Dessuten har jeg blitt bedre kjent med meg selv, min egen sårbarhet og grenser. Tidligere var jeg "panisk sosial". Nå vet jeg hvor mye jeg orker.

Det er ikke uten grunn at han i sitt andre forsøk på studentlivet begynner på sykepleierutdannelse.

- Sykepleierne på institusjonene har vært de beste menneskene jeg har vært borti. De sto opp for meg, var der for meg og ville det beste for meg.

Nærhet, trygghet, tålmodighet og aktivitet er viktige faktorer ved arbeidet på Bymisjonens Psykiatriske Døgnrehabilitering. Miljøterapeut Elisabeth Kolrud spiller gjerne litt biljard med beboerne.

Derfor har jeg lyst til å jobbe innen psykiatrien. Det at jeg selv har brukererfaring, gjør at jeg har mye å gi. Jeg tror det kan bli givende, både for meg selv og andre, sier han.

Ved utgangsdøra kommer Kari Glosli løpende. Avdelingslederen på institusjonen har fulgt Stefans utvikling det siste året. Hun gir ham en klem og ønsker han lykke til med dagen. Stefan gjengjelder klemmen.

- Dette er min engel, sier han og ser på henne:

- Jeg har fire engler her på BPR, og Kari er en av dem.

Kari tørker bort en liten tåre fra øyekroken når Stefan er ute av døra.

- Når du jobber på et slikt sted, må du være tålmodig. Du må lære deg å se etter de små, dagligdagse undrene. Derfor er det stort å se at personer løfter seg og går videre i livet, sier hun.

Har mistet år med sosial trening

Litt etter litt begynner huset på Tåsen å våkne til liv. En av beboerne skal ut på fisketur og trenger å låne telefonen for å ringe bydelens dagtilbud for psykiatriske pasienter. En annen trenger hjelp til å skaffe seg et flexikort slik at han kan komme seg til Kongsskogen videregående skole, som tilbyr tilpasset undervisning for personer med psykiske lidelser. En tredje føler seg ikke i stand til å gå på skolen og må love å gå seg en tur i stedet. Det er et mål at de ni beboerne ved BPR skal ha mest mulig aktivitet utenfor huset.

Etter tre år på Tåsen er "Eirik" klar til å flytte til egen leilighet med tilsyn. Problemet er at han må bruke av sparepengene sine for å holde det gående.

På den måten har de et miljø å gå til når de en gang i fremtiden flytter ut.

- Mange av de som bor her har vært lenge på institusjon. De har hatt behov for høyt omsorgsnivå og må gradvis trene seg i å ta ansvar for hverdagen sin selv. Noen har mistet år med sosial trening på grunn av sykdommen, sier Tove Korneliussen. Hun er lederen for hele Bymisjonens Psykiatriske Døgnrehabilitering, som også omfatter en avdeling i Louisesgate 30.

Trygghet og ro

Sist opp av senga er "Eirik". Den tidligere dataprogrammereren fikk en skikkelig knekk da it-bobla sprakk og han mistet jobben i 2002. Han forsøkte å starte et firma sammen med tidligere kolleger, men ble stadig mer deprimeret og etter hvert også paranoid. Til slutt følte han at de andre i firmaet var ute etter å ta han. Etter innleggelse på psykiatrisk avdeling på Aker sykehus, ble han overflyttet til Tåsen i 2005.

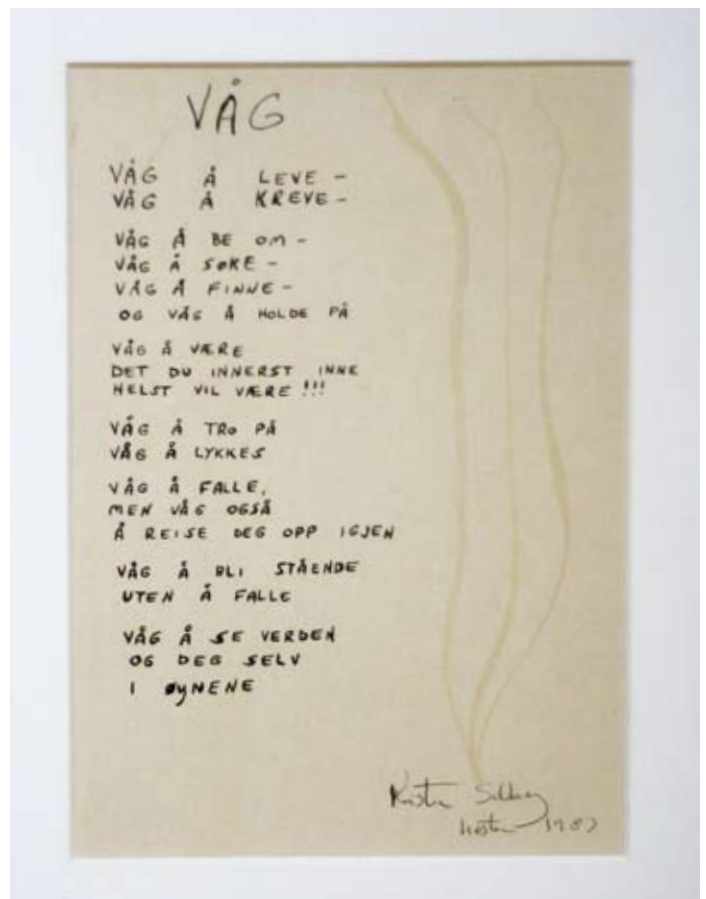
- I begynnelsen var jeg veldig skeptisk, for jeg følte meg så trygg på Gaustad. Jeg ville være der resten av livet, sier han.

- Men med trygghet, ro og litt rutine økte mestringen gradvis. Her på Tåsen har jeg fått ro til å komme meg. Jeg har gått enda et skritt videre i forhold til Gaustad. Nå er det fem år siden jeg ble syk. Jeg har trengt den tiden, sier han.

Det er nettopp trygghet de ansatte på Tåsen prøver å skape. Den profe-

- Når du jobber på et slikt sted, må du være tålmodig. Du må lære deg å se etter de små, dagligdagse undrene, sier avdelingsleder på BPR Tåsen, Kari Glosli.

"Våg å falle, men våg også å reise deg opp igjen", står det på et dikt som henger i stua på Tåsen.

sjonelle psykiatriske behandlingen får alle utenfor huset. BPR handler om miljøterapi, rammer, struktur - og tålmodighet.

- Det finnes ikke noen vidundermedisin. Vi prøver bare å skape nærhet og trygghet slik at folk erfarer at det finnes folk som vil dem vel. Vi må lære å

Virksomhetsleder Tove Korneliussen ønsker seg mer ressurser til å følge opp beboerne når de flytter inn i eget hjem. - Når vi vet at det tar så lang tid å bli frisk, burde vi ta på alvor at overgangsfasene også tar tid, sier hun.

være tålmodig, for det går sakte forover. Men når du ser langt nok tilbake, får du øye på utviklingen som er skjedd, sier Korneliussen.

Får ikke bostøtte

I løpet av de tre årene som Eirik har bodd på Tåsen, har han hatt en jevn positiv utvikling. Nå føler han seg klar til å ta et nytt steg i livet, og neste uke skal han flytte for seg selv i en omsorgsbolig. Det gleder han seg til. Problemet er at han må betale markedspris for leiligheten. Den er på 10.000 kroner i måneden. Med 14.000 kroner utbetalt i rehabiliteringspenger vil det si at han har 4.000 kroner å rutte med. Det er mindre enn en sosialklient får utbetalt. Da han ble syk, solgte han leiligheten sin. Med formue har han ikke rett til sosialhjelp, samtidig er inntekten for høy til at han har krav på bostøtte. Derfor ser det ut til at Eirik må bruke sparepengene sine for å holde det gående.

- Hvis jeg ikke kommer meg ut i jobb, vil det si at jeg aldri vil komme i en situasjon der jeg kan kjøpe min egen leilighet. Jeg har alltid vært flink med penger og aldri sløst. Nå føler jeg det nesten slik at jeg likeså godt kan gjøre det, sier han.

I overgangsperioden til ny leilighet vil Eirik få besøk og hjelp fra de ansatte på BPR i en måneds tid. Tove Korneliussen skulle ønske det hadde vært mer ressurser i systemet slik at de kunne støttet han mer.

- Når vi vet at det tar så lang tid å bli frisk, burde vi ta på alvor at overgangsfasene også tar tid. Mange blir dårligere en periode etter at de flytter fra sykehus til rehabilitering, eller fra rehabilitering til egen bolig. Jeg tror de trenger å ta med seg noe av det trygge og kjente inn i sin nye situasjon. Det er mye fokus på det praktiske, men de menneskelige relasjonene er undervurdert i disse overgangsperiodene, sier hun.

Ute i biljardrommet har "Kristian" satt seg ved pianoet. Det er hans lidenskap i livet. Sammen med en tidligere miljøterapeut har han spilt inn flere av sine egne sanger. Plata heter "Out by the sea" og er spilt inn i "Tåsen Studios". Noen sanger ligger tilgjengelig på YouTube, resten har han lagret på datamaskinen. Av og til klager de andre beboerne på at han spiller for høyt på el-pianoet sitt, men som regel er det god stemning når Kristian hamrer løs.

- Jeg har hørt at spillingen min kan høres helt borte ved Damplassen, sier han og smiler et knøttlite smil.

- Jeg vender alltid tilbake til musikken. Det gir meg en god følelse å spille, sier han med en lav stemme som nesten blir overdøvet av musikken.

- Det var digg!

Utpå ettermiddagen kommer Stefan tilbake fra sitt gjensyn med studiemiljøet. Han er opprømt og har allerede kjøpt seg uniform, meldt seg inn i Norsk sykepleierforbund og blitt en del av idrettslaget på høgskolen. På t-skjorta hans står det "The feeling of freedom". Det er nøyaktig denne følelsen han har på innsiden også.

- Det var digg! Først var det litt slitsomt med 500 mennesker samlet i en stor sal, men det ble bedre når vi fikk informasjon og studentene ble delt opp i grupper. Nå gleder jeg meg enda mer.

Han har allerede tenkt gjennom hvordan han vil bruke tiden fremover.

- Planen er å bruke mye tid på skole. Og så skal jeg trene mye. Nå kan endelig jeg ta valg som jeg kan stå

fullt og helt for. Nå føler jeg at det begynner å løsne, sier han.

Stefan har ett år igjen av botiden på Tåsen. Han innrømmer at han gruer seg litt til den dagen han skal bo på egenhånd.

- Ja, det er skummelt å tenke på hva som skjer når jeg skal ut herfra. Her føler jeg meg så trygg. Det er kanskje derfor jeg har sovnet så godt det siste halve året. Alle andre steder har det jo bare vært ut og inn. Det tok meg åtte måneder å bli trygg, sier han.

Så stopper han opp og smiler:

- Men det skal jeg ikke tenke på nå. Nå skal jeg bare glede meg.

tekst og foto: Atle Briseid

Solveig Holmedal Ottesen har reist rundt i mange europeiske land og studert hvordan andre møter og hjelper personer uten papirer og lovlig opphold.

Har skaffet kunnskap om papirløse

I et halvt år har Solveig Holmedal Ottesen studert situasjonen blant papirløse migranter i inn- og utland. Norge er det eneste landet i Vest-Europa uten hjelpetiltak for denne gruppen.

Statistisk Sentralbyrå har anslått at omkring 18.200 personer lever uten lovlig opphold i Norge. Solveig Holmedal Ottesen har siden nyttår hatt i oppdrag fra Kirkens Bymisjon å finne ut mest mulig om denne gruppen. Hun har blant annet reist til andre europeiske land for å studere hva slags tilbud denne gruppen får. Flere steder møtte hun reaksjoner på at Norge ikke har noe hjelpetiltak.

- De synes det er merkelig, for vi blir ofte forbundet med menneskerettigheter, rettferdighet

og et godt utbygd velferdssystem, sier hun.

- *Hvorfor er vi det eneste landet uten tiltak?*

- Det har nok sammenheng med at vi har mot-tatt færre asylsøkere og slik sett fått problemet senere enn andre land. Dessuten er vi i Norge veldig opptatt av skillet mellom "lovlige" og "ulovlige" migranter i forhold til hvilke rettigheter de har. Dette skillet er ikke så tydelig i andre europeiske land, sier hun.

Får offentlig støtte

Det mest vanlige tiltaket i utlandet er å tilby helsehjelp. Flere steder er det også opprettet informasjonssentre, der papirløse kan få hjelp og rådgivning om sine rettigheter. Dessuten har man i Spania og Nederland opprettet boligformidling til papirløse. De aller fleste tiltakene er drevet av store humanitære organisasjoner. I Frankrike, Spania og Nederland får disse organisasjonene offentlig støtte.

I Sverige får Røde Kors og Rosengrenska-

stiftelsen ikke offentlig støtte. Likevel har de drevet helsetiltak for papirløse i over 10 år.

- I Stockholm jobber Røde Kors aktivt med å få integrert papirløse migranter inn i det offentlige helsevesenet, mens Rosengrenskastiftelsen i Gøteborg har en klinikk som tilbyr helsehjelp utenfor det ordinære helsevesenet, bygget opp og drevet av et nettverk av frivillige leger, sykepleiere, jordmødre, psykiatrisk helsearbeidere, jurister og sosialarbeidere på kvelds- eller fritid, sier hun.

Barn har rett til skole

Holmedal Ottesen har undersøkt hvilke rettigheter papirløse migranter har i det norske samfunnet. Det er ikke mange.

- Barn har rett til skolegang og helsehjelp på alle nivåer. Voksne har rett til akutt helsehjelp og har også rett til å søke sosialtjenesten om nødhjelp, men ingen rett til å få det. Utover dette har de ingen juridiske rettigheter, sier hun.

- *Hvem er de?*

- Det er nok flere menn enn kvinner, og de kommer fra store deler av verden. Mange er fra land hvor det allerede er en stor gruppe innvandrere og asylsøkere i Norge.

- *Hvordan vil du karakterisere forholdene for papirløse i Norge?*

- De lever under dårlige boforhold fordi det er vanskelig å få leid seg et sted å bo. Veldig mange sliter også med generelt dårlig psykisk helse, sier hun.

Strammere asylpolitikk

Norge har hatt den største relative økningen av asylsøkere i Europa i 2008. 60 prosent av asylsøkerne har fått avslag i år, mot 40 prosent i de to foregående årene. Nylig gikk Regjeringen inn for å stramme inn asylpolitikken ytterligere. Hvilke konsekvenser vil dette ha for situasjonen til de papirløse?

- Ett av Regjeringens tiltak er å opprette bedre returavtaler med opprinnelseslandet. Dette kan føre til at flere blir sendt hjem. Samtidig kan det faktum at en mindre andel av asylsøkerne får opphold, føre til at flere går under jorden i Norge og lever i skjul, sier Ottesen.

Hun reagerer på Regjeringens tiltak om å gi mindreårige asylsøkere midlertidig opphold uten rett til fornyelse. Det betyr at de kan sendes hjem ved en senere anledning. - Det kan føre til at vi får flere papirløse i samfunnet, sier hun.

tekst og foto: Atle Briseid

Marit Nybø foran huset som Kirkens Bymisjon har kjøpt til den nye virksomheten ByBo. Herfra planlegges og koordineres bymisjonens botilbud. Hun ser blant annet for seg et boligtilbud for øst-afrikanere med psykiske lidelser.

Boligarbeidet i eget hus

Kirkens Bymisjon samler alle som jobber med boligsosialt arbeid i én virksomhet. Flere spennende prosjekter står på trappene, blant annet et botilbud til øst-afrikanere med psykiske problemer.

Ennå er det stille i Fredensborgveien 32, men i løpet av høsten skal det koselige, røde huset i Oslo sentrum bli en base for alle som jobber med booppfølging og boligutvikling i Kirkens Bymisjon. Den nye virksomheten har fått navnet ByBo.

- Kirkens Bymisjon driver allerede flere gode boligtiltak og har mange erfarne medarbeidere. Dette er kunnskap og praksis som vi nå samler og bygger videre på. Nytt hus og samlet virksomhet gir oss mulighet til å jobbe tettere og skape et godt og sterkt fagmiljø omkring boligtematikken, sier daglig leder Marit Nybø.

Botilbud for øst-afrikanere

En ny, femårig samarbeidsavtale med Husbanken

gjør det mulig for Kirkens Bymisjon å utvikle nye sosiale boligtiltak og sette ut i livet allerede planlagte prosjekter. Øverst på agendaen står et tiltak for øst-afrikanere med psykiske lidelser. Ifølge Nybø er behovet for tilpassede boliger for denne gruppen skrikende.

- Vi vet at dette er mennesker som sliter i forhold til bolig og som har store helseutfordringer fordi mange er traumatiserte. I tillegg forsterkes problemene av at vi som samfunn lett stigmatiserer de andre når kulturmøter blir utfordrende eller krevende. Vi kan ikke legge ansvaret over på den andre part for at våre tilbud ikke passer. Begge kulturer må tilpasse seg. Dette er en gruppe som nå trenger tilrettelagte boliger og helsetilbud, sier hun.

Nybø ser for seg et boligkompleks spesielt tilpasset den øst-afrikanske kulturen, og ByBo jobber nå hardt for å finne et egnet sted.

- Vi kommer til å legge vekt på matservering, fellesarealer og gjesterom. Øst-afrikanere er svært gjestfrie mennesker, og vi vil prøve å bygge opp

omkring disse kulturelle kvalitetene. I tillegg ønsker vi å ha noen rom som er tilrettelagt slik at folk kan være der også i perioder når de er psykisk syke og trenger mer tilsyn. Dette tror vi kan forebygge en del av innleggelsene på psykiatriske avdelinger som ofte er et resultat av at folk får hjelp for sent, sier hun.

Blir nabo med Blitz

I Blitzkvartalet i Pilestredet er 16 nye boliger under oppføring av Entra Eiendom. Kirkens Bymisjon skal leie bygget når det står ferdig om nøyaktig ett år. Det er ennå ikke bestemt hvem som skal få tilholdssted her.

- I dette prosjektet starter vi i den andre enden. Boligene skal forbeholdes vanskeligstilte, men hvilke målgrupper som skal prioriteres er ikke bestemt. Vi må ta en bred diskusjon om hvor behovet er størst nå, sier hun.

Nybø synes det er positivt å få Blitz som nærmeste nabo.

- Vi synes det er positivt å ha tilholdssted ved siden av Blitz. For mange av våre brukere vil det være en god nabo. Det er et miljø med stor takhøyde, sier Nybø.

Når Blitz-kvartalet er ferdig renoveret neste høst, skal Kirkens Bymisjon disponere 16 leiligheter til sosiale formål i naboblokka (til høyre).

Usosial boligpolitikk

I tillegg er til de to nevnte prosjektene, er ByBo også på vei inn i et tettere samarbeid med både psykiatrien og Ila landsfengsel.

- Hvorfor er bolig et satsingsområde for Kirkens Bymisjon?

- Behovet for bolig i Oslo blir ikke mindre i tiden fremover, samtidig som boligpolitikken i Norge ikke blir mer sosial. I dag er det markedet som styrer, og det rammer de svakeste. Samtidig er det en uttalt politikk at flest mulig skal bo i bolig og ikke på institusjon. Det legger et press på bydelene,

og utfordrer Kirkens Bymisjon som nå har solid erfaring med utvikling og drift av egnede tilbud, sier hun.

Nybø håper den nye virksomheten kan videreutvikle og utvide sitt samarbeid med bydelene. Mange bydeler opplever det som krevende å bistå enkeltpersoner som trenger tilsyn og oppfølging utover ordinære hjemmetjenester.

- Vi er små og fleksible, og kan tilby gode opplegg på boligoppfølging. Jeg håper vi i større grad enn før kan samarbeide med kommunen i slike saker. Oppgavene ligger der, men fordrer at vi bygger en virksomhet som har tilstrekkelig fleksibilitet og er gode på samhandling, sier hun.

tekst og foto: Atle Briseid

Bymisjonen vil bli grønnere

Kirkens Bymisjon har tatt mål av seg til å bli mer miljøvennlig.

Sykehjemmet Vålerengen bo- og servicesenter gikk i 2006 foran som et godt eksempel og ble den første virksomhet i Kirkens Bymisjon som lot seg sertifisere som miljøfyrtårn. Nå skal resten av organisasjonen følge etter.

- Både som enkeltmennesker og som en stor organisasjon ser vi de miljødeleggelsene som skader mennesker både nært og fjernt. Det forplikter oss til ikke å gjøre skade og i stedet forsøke å gjøre godt. I tillegg har vi som diakonal organisasjon en ekstra utfordring i forhold til å gjøre miljøvern til hverdagspraksis. Det handler både om å vise solidaritet med andre mennesker og om å forvalte skaperverket på en best mulig måte. Det er kort vei fra rettferdighet til miljøvern. En stor del av den teologien som vårt sosiale engasjement bygger på, handler om å verne om skjørheden som skaperverket er preget av, sier generalsekretær Sturla J. Stålsett.

Han viser til Kirkens Bymisjons verdigrunnlag, som handler om at mennesker i byen skal erfare respekt, rettferdighet og omsorg.

- Menneskers livsmiljø er en viktig faktor for at de erfarer nettopp det. Vi er blitt oppmerksomme på hvordan rommet former oss, enten det er byrommet, sykehjemsrommet eller kirkerommet. Det kobler oss tettere til en økologisk bevissthet enn før, sier han.

Inngikk et miljøløfte

Under en samling i vår gikk alle Kirkens Bymisjons ledere sammen om et miljøløfte som går ut på å vise respekt, rettferdighet og omsorg for miljøet. Organisasjonen ble samtidig utfordret av lederen for Natur og Ungdom, Ingeborg Gjærum, til å tenke miljø i alt arbeid.

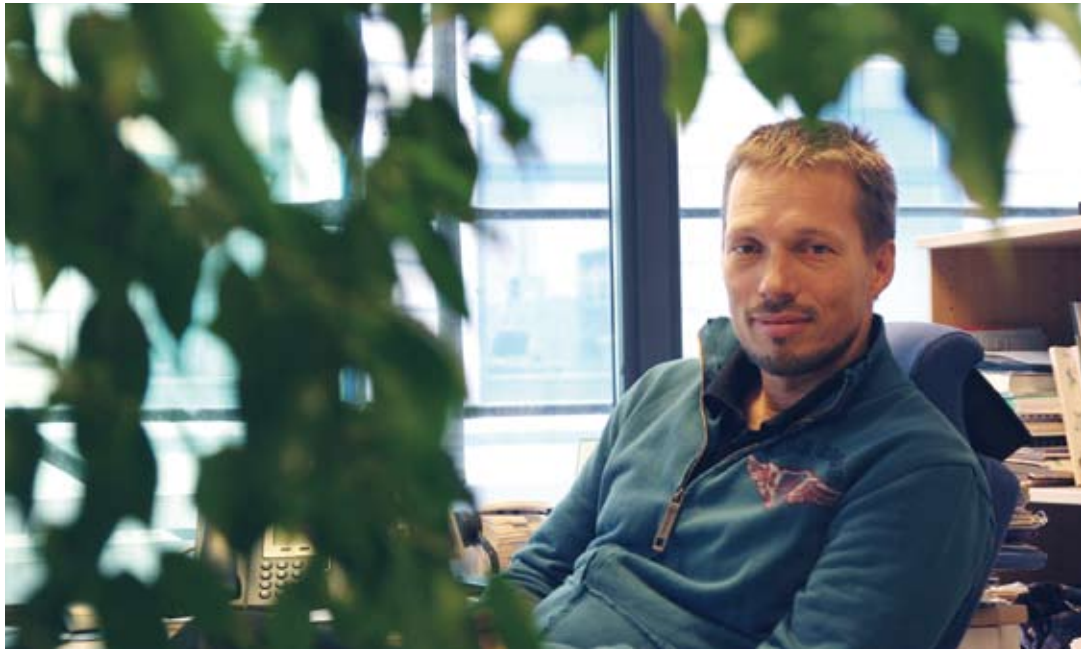
- Vi ønsker at miljøløftet skal munne ut i konkrete målsetninger om å bli miljøsertifisert, spare energi, resirkulere, minske reisevirksomheten, betale klimaskatt, ha fokus på hvilken kaffe vi drikker og krusene vi drikker den fra. Jeg håper vi kan inspirere hverandre til å jobbe i riktig retning, sier Stålsett.

I løpet av høsten vil et utvalg legge frem en handlingsplan for hvordan organisasjonen kan bli grønnere. Ledelsen er innstilt på å bruke ressurser på arbeidet.

- I et langsiktig perspektiv vil dette gjøre Kirkens Bymisjon til en organisasjon som folk vil forbindes med, jobbe i og gi penger til. Miljøkravene vil komme stadig sterkere i tiden fremover - med rette, sier Stålsett.

- Har sovnet litt

Han håper dessuten at Kirkens Bymisjon kan bringe nye perspektiver inn i miljødebatten.

Generalsekretær Sturla J. Stålsett har lansert i et "miljøløfte" i Kirkens Bymisjon. Nå lages det en handlingsplan for at organisasjonen skal bli grønnere.

- Det kan for eksempel være hvordan miljødeleggelsene preger folk som er utestengt fra samfunnet. Her er det mange åpne spørsmål og foreløpig få svar, sier han.

- Hvorfor har ikke Kirkens Bymisjon startet dette arbeidet tidligere?

- Vi har kanskje sovnet litt på grunn av arbeidsfordelingen mellom organisasjonene. Men slik kan det ikke være lenger. Det er på tide at vi gjør mye mer.

tekst og foto: Atle Briseid

Tid til overs? Noen trenger deg!

- Opplæring i samtaleteknikk
- Egen vekst
- Stor takknemlighet

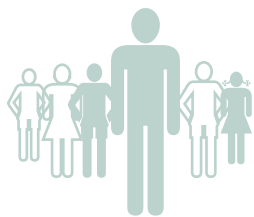

Vi er kvinner og menn, studenter, pensjonister og yrkesaktive. Sammen driver vi døgnåpen krisetjeneste på telefon og internett. Lyst til å være noe for andre og utvikle deg selv?

Vi trenger deg!

www.kirkenssos.no Tlf: 22 57 89 00

Gir asylbarna en stemme

I hele sin yrkeskarriere har Reidar Hjermann vært opptatt av barn som har opplevd krig. Fortsatt blir han forundret over hvordan asylbarna klarer å stable seg på beina og leve videre.

- Jeg har møtt så uendelig mange mennesker med så forferdelig opplevelser at jeg tenker at det umulig går an å leve videre. Likevel ser vi at de hanger seg videre, kommer seg på beina og får seg et liv - så lenge samfunnet rundt er villig til å ta dem imot.

Lenge før Hjermann var ferdig utdannet barnepsykolog og enda lenger siden han tok fatt på sin andre periode som barneombud, har han arbeidet med barn som har opplevd krig. Når Kirkens Bymisjon kommer på besøk for å snakke om asylbarns situasjon, blir han straks engasjert.

- Jeg er imponert over hva det er mulig å leve med. Overlevelsesevnen til et menneske er så uendelig sterk, sier han.

Barn får voksenroller

I ett år jobbet Hjermann ved et asylmottak. Fortsatt er han med jevne mellomrom på besøk ved det han selv karakteriserer som "flyktingleirer". Der møter han barn som ikke bare må takle sine egne psykiske problemer, men som også må ta ansvar for sine foreldre. Barna tilpasser seg, leker og lærer seg språket. Samtidig blir de vitne til at foreldrene, som har vært kompetente personer der de kommer fra, ikke bare er ukompetente i Norge, men på mange måter også er uønskede.

- Barna må se på statusfallet til foreldrene. Bare det er problematisk i seg selv, sier han.

Situasjonen blir ikke bedre av at de bor under nøkterne forhold, med få ansatte og sammen med personer med betydelige psykiske belastninger i bagasjen.

- Det er de psykososiale forholdene som er det virkelige problemet. Barna opplever at familien i naborommet blir brutalt hentet av politiet klokka seks om morgenen, at kamerater forsvinner fra en dag til den neste. Det er mye depresjon – og ikke minst mye venting. Det er en eim av usikkerhet og bekymring som hviler over disse mottakene, og den er ganske bekymringsfull, sier han.

Han mener veiledningskurs for foreldre er det viktigste og enkleste psykososiale tiltaket i asylmottak der voksne og barn bor sammen. På den måten unngår man at barna blir de mest kompetente på det nye samfunnet, mens foreldrene blir detronisert til mottakere av både omsorg og informasjon fra

Barneombud Reidar Hjermann er opptatt av at barn i asylmottak har de samme rettighetene som andre barn i Norge. - Vi forplikter også å gi dem en fysisk og psykososial rehabilitering etter vanskelige opplevelser, men dette skjer i veldig liten grad, sier han.

egne barn.

- Foreldrene får ingen informasjon om hvilke reaksjoner som kan forventes av dem og barna deres. De får ingen innføring i at det å komme fra krig betyr at barna sover dårlig om natta, at det er vanlig at de gråter mye, at de savner dem de har forlatt, at de er sinte på foreldrene – og at dette er helt vanlige reaksjoner på de ekstreme opplevelser de har hatt.

Barn som kommer alene

Noen barn kommer til Norge helt alene. I fjor søkte omkring 400 enslige mindreårige asylsøkere om opphold i Norge. I løpet av årets første syv måneder søkte 729 om det samme. Flere er ventet, og Hjermann er bekymret for forholdene til barna.

- Vi kommer alltid halsende etter med tiltak i samfunnet vårt. Vi kan varsle at det kommer flere asylsøkere, men vi rustet ikke opp før de kommer. Vi må hele tiden ha noen bufferplasser og betale for noen tomme senger som står klare når situasjonen er anstrengt, sier han.

Det som bekymrer han enda mer, er at mange voksne asylsøkere lyver på alderen for å ha en større sjanse for å få opphold i Norge. Hjermann anslår at omkring halvparten av plassene på mottaket for mindreårige på Hvalstad, er opptatt av voksne. Det fører til at 50 barn lever på transittmottaket på Tanum mens de venter på plass. I utgangspunktet skal barna være på mottaket i noen få uker, men ofte blir oppholdet på flere måneder og noen ganger mer.

- *Hvilke konsekvenser får dette for barna?*

- De får ikke gjort noe med fremtiden. I ungdomstiden skal man ruste seg til et liv i det samfunnet man bor i, men det er ikke akkurat noen integrasjonsmaskin å bo i et asylmottak. Derfor er det enormt viktig at vi får saksbehandlere til disse ungdommene slik at de kommer raskt ut i samfunnet. Dessuten må vi blåse liv i aldersvurderingene, slik at ikke voksne opptar plassene til barna. Jeg forundres stadig over hvor vanskelig det er å finne ut hvor gammelt et menneske er, sier han.

I desember 2007 ble enslige mindreårige asylsøkere under 15 år tatt hånd om av barnevernstjenesten, mens barn over 15 år er fortsatt under offentlig omsorg av UDI. Hjermann mener barnevernstjenesten så raskt som mulig også må overta ansvaret for disse fordi det sikrer de eldre barna bedre klageadgang, flere saksbehandlere, kortere saksbehandlingstid, bedre dokumentasjon og ikke minst mer ressurser.

Liten grad av terapi

Norge har gjennom FNs barnekonvensjon forpliktet seg til å gi alle barn som oppholder seg i Norge de samme rettighetene. Det gjelder for eksempel rett til skolegang, utøvelse av kultur, trygghet, til ikke å være utsatt for overgrep og til å være under omsorg av voksne.

- Vi forplikter også å gi dem en fysisk og psykososial rehabilitering etter vanskelige opplevelser, men dette skjer i veldig liten grad. Mange av de barne- og ungdomsinstitusjonene gir ikke et slikt tilbud rett og slett fordi man ikke kan starte en terapiprosess med et barn som kan være flyttet til Vadsø i løpet av uka, sier han.

Også barn som lever i skjul i Norge, de såkalte "papirløse", har rettigheter, understreker Hjermann.

- Det å være papirløs skal ikke bety at de ikke har rett til helsehjelp og skole. Det er en plikt vi som samfunn har. Så må vi skille mellom det som handler om de formelle oppholdskriteriene og den plikten vi har.

- *Hvordan skal papirløse barn sikres for eksempel retten til skolegang?*

- Jeg mener at den enkelte rektor må ta seg til rette. Av og til må man ty til sivil ulydighet. Det er utrolig viktig å aldri skille mellom menneskeverdet på grunn av formell status. Dette er Kirkens Bymisjon er gode til. Jeg tenker at dere burde misjonert litt; startet en slags menneskeverdmisjon, sier han.

Svak folkevilje

Når en enslig mindreårig asylsøker får oppholdstillatelse i Norge, blir de plassert i leiligheter med tilsyn fra lokale myndigheter. Ofte fungerer dette veldig bra. Men stadig flere kommuner vegrer seg nå for å ta imot barna.

- Folkeviljen er ofte svak, og da blir viljen fra politikernes side også svak. I prinsippet kan alle kommuner takke nei til å ta imot asylsøkende barn, og da har de jo ikke noe sted å være. Det burde være like vanskelig å takke nei til en enslige mindreårige asylsøkere og flyktningfamilier som å nekte en familie med funksjonshemmede barn opphold i kommunen. Jeg er en tilhenger av at kommunene bør overstyres på en del områder, og dette er en av dem, sier han.

Forpliktelse – ikke problem

Han forteller om nabolag og lokalmiljø som stiller opp og verner om flyktningbarna, og kaller det både fantastisk og veldig rørende å se. Men den offentlige samtalen er han svært kritisk til.

- Den offentlige samtalen omtaler asylsøkere som et problem, ikke som en ressurs eller en forpliktelse. Som en del av et verdenssamfunn er vi medskyldige i at det foregår i konflikter og kriger, og det må vi bare forholde oss til. Som oljeproduserende nasjon har vi vært med på en verdensordning der noen er fattige og noen er rike, og det at vi er så heldige å være på den rike siden, gjør at vi ikke skal lukke oss inne, men åpne opp.

- Skyggesiden av velstanden er egoisme og trangsynthet. Hvis ikke nivået på debatten heves, får vi en selvpåfyllende profeti: Jo mer vi snakker negativt om disse barna, jo større er sjansen for at de ender opp som nettopp det vi beskriver, som kriminelle snyltere, sier han.

To tanker i hodet samtidig

Hjermann mener at organisasjoner som Røde Kors, Kirkens Bymisjon og Barneombudet må kjenne sin besøkelsestid.

- Vi må skrive i avisene, være på tv og på P3 for å minne den oppvoksende generasjonen om at dette ikke er et samfunn som bygges på antall flatskjermer vi har i stua, men på menneskene og den måten vi tar vare på hverandre når det røyner på, sier han.

Samtidig advarer han velmenende krefter mot å lukke øynene for de systematiske problemene som følger med noen av familiene som kommer til Norge.

- Vi har et trygdesystem som stimulerer til å få flest mulig barn, en kontantstøtte som stimulerer til ikke å ha barn i barnehagen, noe som er et problem for barna. Dessuten foregår det etter alt å dømme mer vold i disse familiene. Det må vi være oppmerksomme på. Vi er nødt til å tørre å se at det er noen belastninger i disse miljøene som vi er må ta tak i. Vi må klare å ha to ting i hodet samtidig, sier han.

- Endelig har vi fått en ærlig stemme om hvordan det er å leve med hiv, sa Aksept-leder Roger Edmund Cassidy (til høyre) da han deltok i en panelsamtale sammen med overlege Vidar Ormåsen og jurist i Hiv Norge, Inger-Lise Hognerud i forbindelse med lanseringen av boka.

Skriver om å leve med hiv

For første gang i Norge har en hiv-positiv person skrevet bok om hvordan sykdommen påvirker egen kropp.

I boka "Døden ved min side" forteller en ressurssterk familiefar og etablert norsk forfatter om hvordan verden raste sammen da han fikk diagnosen i 2006. Forfatteren, som skriver under pseudonymet John Galt, søkte støtte og hjelp ved Kirkens Bymisjons senter for personer berørt av hiv, Aksept, i tiden etter at han fikk diagnosen. Senteret ble derfor et naturlig valg av sted da boka skulle lanseres i begynnelsen av september.

- Endelig har vi fått en ærlig stemme om hvordan det er å leve med hiv, sa Aksept-leder Roger Edmund Cassidy.

Fortvilelse, håp og kjærlighet

"Døden ved min side" er en bok om både fortvilelse, håp og kjærligheten mellom to ektefeller. Samtidig retter den et kritisk søkelys på mangelen på kunnskap i helsevesenet. Overlege Vidar Ormåsen ved infeksjonsmedisinsk avdeling ved Ullevål universitetssykehus var til stede på lanse-

Døden ved min side er skrevet av en etablert norsk forfatter, under pseudonymet John Galt. Forfatteren er bruker av Kirkens Bymisjons senter for personer berørt av hiv, Aksept.

ringen. Han medgir at forfatteren i mange tilfeller har rett.

- Det kan være at vi er blitt blendet av den medisinske fremgangen på feltet. Kanskje er vi litt for opptatt av det tekniske, med prøver og laboratorieverdier, og glemmer at det er mange andre viktige aspekter ved det å leve med hiv, sa han.

Fra de nye medisinerene kom på markedet i 1997, har livslengden til en hiv-positiv person blitt betydelig forlenget. Likevel gjør fortsatt fordommer, frykt og kunnskapsmangel i samfunnet hiv til skammens sykdom – 25 år etter at den dukket opp i Norge for første gang. Denne stigmatiseringen er også grunnen til at forfatteren har valgt å skrive under pseudonym.

- Selv om mange har kunnskap om hva hiv er og hvordan det smitter, korter det på kunnskap om hvordan det er å leve med hiv, sa jurist i Hiv Norge, Inger-Lise Hognerud.

Trenger et ansikt

Mange roste boka for å være både modig, sterk og svært godt skrevet. Noen uttrykte også en viss skuffelse over at den var skrevet anonymt.

- Skal vi få oppmerksomhet omkring temaet, må vi ha et ansikt og et bilde. På 80-tallet hadde hiv flere ansikter enn i dag. Kanskje er det slik at utviklingen går bakover og ikke forover, sa FAFO-forsker Anders Grønningsæter.

- Vi trenger flere stemmer, for eksempel en kvinne eller en person som ikke er etnisk norsk. Det er jo over 3000 stemmer i Norge i dag, sa Hognerud.

- Ingen tvil

Men først og fremst er "Døden ved min side" en sterkt personlig og godt skrevet bok om frigjørende kjærlighet og en kvinne som stiller seg ved sin manns side når mange andre vender seg vekk.

- Vi får mange fortellinger om folk som har opplevd sykdom, men det hører til unntakene at det bør bli bøker av det. I dette tilfellet var det overhode ingen tvil. Det er en veldig god bok, sa sjefsredaktør i Aschehoug Forlag, Harald Engelstad.

tekst og foto: Atle Briseid

– Bare det beste er godt nok

En genuin interesse for det enkelte menneske. Å se eldresenterets muligheter til nærhet og forebygging i nærmiljøet. Bare det beste er godt nok! Det har vært Grethe Jensens fokus ved Engelsborg eldresenter som nå har 1300 brukere, og er en foregangsvirksomhet i byen med sin "storbymodell". Nå går hun ut av yrkeslivet etter 28 år som selve lederengelen ved det veldrevne Engelsborg.

Grethe Jensen (65) er kjøpmannsdatteren fra Hamar som med service og markedsføring i blodet kom til hovedstaden som 19-åring og utdannet seg til sosionom etter å ha drevet oppsøkende arbeid med ungdom i Nordstrand menighet. Gjennom flere år som omreisende speider-sekretær i KFUK lærte hun lederskap, og som sosionom i Bredtvedt kvinnefengsel fikk hun troen på at håpet har kraft også når liv er gått i stykker, og at endringsarbeid nytter.

- Jeg lærte ..., sier Grethe og henviser til at livserfaring er viktig i tillegg til utdanning. Alt tok hun med seg til Engelsborg eldresenter som hun har gjort til et profilert kraftsenter for eldre.

Respekt for menneskene

På Engelsborg har kultur- og møteprogrammene jevnlig inneholdt berømttheter. Både regjeringsmedlemmer, lokalpolitikere, kunstnere, næringslivsfolk – og til og med Dronningen har vært populære gjester i velstelte og nesten fornemme lokaler på senteret.

- Bare det beste er godt nok for brukerne, sier Grethe.

Det har vært et av hennes viktigste valgspørsmål i arbeidet.

- Det har med respekt for menneskene å gjøre. Eldre mennesker trenger også opplevelsen av at de har verdi og betyr noe. Det viser vi ved å tilby kvalitet.

Storbymodellen

Grethe Jensen er en av arkitektene bak den såkalte "storbymodellen" som er et forbilde både for andre eldresenter, og for politikere og fagfolk som kommer på besøk for å lære. Ved å følge opp et kommunalt vedtak fra 1979 om å opprette

- Vi driver forebygging i vid forstand, og her utvikles livskvalitet for en billig penge, sier avtroppende leder for Engelsborg eldresenter, Grethe Jensen.

sosionomstillinger ved eldresentrene i Oslo, har Engelsborg bygget opp et bredt sosialt tilbud til nærmiljøet. Senteret har fått overført noen kommunale tjenester, bl.a. utøvelse av sosialkontorfunksjon i en del sosialhjelp- og boligsaker. Tre sosionomer driver også sosialfaglig, systematisk oppsøkende og oppfølgende virksomhet.

- Mange eldre synes det vanskelig å oppsøke et vanlig sosialkontor, men eldresenteret forbinde folk med trivsel og veiledning. Ordningen er uvurderlig som kontaktmulighet og forebygging, sier Grethe.

Det er blitt hennes kongstanke dette: At storbymodellen må ut over hele Oslo, og storbyene i Norge: At eldre må kunne oppleve at fagpersoner er tilgjengelige og kjente, midt i sitt eget nærmiljø.

- "Telefonsvareartilværelsen" der vi snart ikke kommer fram noe sted, og ikke vet hvor vi skal henvende oss, er vanskelig for mange eldre. På Engelsborg har vi et lite byråkratisk, tverrfaglig og tilgjengelig tilbud. Vi kobler mennesker og kompetanse etter behov. En stor flokk med frivillige bidrar også til at et helhetlig tilbud blir ivaretatt. Det hele er som en stor vev som til slutt utgjør hele eldresentertilbudet, illustrerer Grethe Jensen.

Hun er ved kjernen av hva hun mener et eldresenter skal være: Et miljø- og servicesenter. Et sted det skal være godt å komme til uansett livssituasjon. En møteplass med trivsel og fellesskap. Et sted med kort vei til veiledning og hjelp når nøden er der. Et sted for raske løsninger, og der man får kunnskap om egne rettigheter. Hun synes de har fått til det på Engelsborg:

- Folk finner hverandre på våre turer og arran-

gementer, smiler hun og understreker at eldre bare "er unge mennesker med litt mer erfaring".

- Vi mener vi sammen med brukerne har skapt et miljø der folk føler seg verdsatt og forstått.

- Det kan være livsviktig å bli sett, sier hun og forteller hvordan de har bidratt til å hindre utkastelser av folk som ikke forsto sin egen økonomi, vært veiledere for eldre med rus- og psykiatriproblemer og bistått deltakere som er utsatt for vold i hjemmet.

Et bedre liv

Målet med mye av arbeidet ved Engelsborg er å bidra til at folk får et bedre liv og kan bo lenger hjemme. Det er jo der de fleste vil være!

- Vi driver forebygging i vid forstand, og her utvikles livskvalitet for en billig penge! Den avtroppende lederen kan sine tall på rams. I sin velkjente agitatorstil foredrar hun regnestykket som viser at eldresentertilbudet krever et budsjett på ca 12 kroner pr dag pr bruker. En sykehjemsplass koster over 1600,-!

- Og engelen på Engelsborg?

- Ja, det er en hverdagsengel. Vi bruker engelen i navnet til å minne om mildhet, varme, omsorg og trygghet. Jeg har forsøkt å formidle hverdagskristendom ved senteret, uten så mange ord, sier "lederengelen" Grethe Jensen: - Å strekke ut en åpen hånd med et åpent sinn.

1.oktober overlater hun ledelsen ved Engelsborg til en "hjemvendt" bymisjonær: Børre Arnøy.

tekst og foto: Per Frogner

Batteriet åpner i Midt-Norge

I september åpner en ny avdeling av Batteriet i Trondheim sentrum. Servicekontoret for selvhjelp skal gjøre fattige og andre marginaliserte grupper i samfunnet bedre rustet til å tale sin sak.

- Vi har fått mange signaler på at det er stort behov for et selvhjelpssenter i Midt-Norge, sier prosjektleder for Batteriet Midt-Norge, Thorkild Lote.

Det var tidligere sosialminister Ingjerd Schou som i 2004 tok initiativ til et selvhjelpssenter i Oslo sentrum og utnevnte Kirkens Bymisjon til å drive det. I vår tok daværende arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen prosjektet et steg videre ved å bevilge penger til å opprette tilsvarende kontorer i alle fire landsdeler. Batteriet Midt-Norge blir det første til å åpne.

- Vi har fått mange signaler på at det er stort behov for et selvhjelpssenter i Midt-Norge, både fra potensielle brukere og personer som jobber inn mot innvandrersamfunn, fattige og andre utsatte grupper, sier Thorkild Lote som er ansatt som prosjektleder for Batteriet Midt-Norge.

Stor entusiasme

Lote har Kirkens Bymisjon i Trondheim i ryggen når han gyver løs på oppgaven sammen med en deltidsansatt, en ansatt i praksis og en frivillig medarbeider. Dessuten har han etablert kontakt med flere brukerorganisasjoner i Midt-Norge og begynt arbeidet med å samle en referansegruppe hvor flere svært innflytelsesrike og kompetente personer fra byen allerede har sagt ja til å bidra.

- Det er med stor entusiasme og en del ydmykhet vi gyver løs på dette. Det er et utrolig spennende prosjekt, og jeg tror vi kommer til å oppnå mye, sier han.

Kirkens Bymisjon har kjøpt Schultzgate 8, midt i Trondheim sentrum. Der skal Batteriet dele plassen med Natteravnene og Vår Frue kirke-prosjektet.

I gang i Bergen og Kristiansand

Arbeidet med å opprette tilsvarende Batterier på sør- og vestlandet er godt i gang – også her med Kirkens Bymisjon som samarbeidspartner. Det er ennå ikke bestemt om Batteriet Nord-Norge skal ligge i Bodø eller Tromsø, men det er helt sikkert at det kommer et selvhjelpssenter i den nordligste landsdelen, forteller daglig leder av Batteriet i Oslo, Kai-Rune Myhrer.

- Målet er at alle kontorene skal opp og gå i løpet av høsten, sier han.

Myhrer mener at makten er skjevt fordelt her i landet. Mennesker som er sosialt og økonomisk marginaliserte befinner seg langt unna maktens korridorer. At det nå blir etablert Batterier i alle landsdeler vil gjøre det lettere å skape kontakt mellom disse gruppene og rikspolitikere.

- Det er mye energi og ressurser blant marginaliserte grupper rundt om i landet, men et hinder til å gjøre seg synlige er mangelen på en møteplass som kan gi rom for fellesskap, organisering og aktivisme, sier han.

I disse dager skal representanter fra marginaliserte grupper i hele Norge møte arbeids- og inkluderingsminister Dag Terje Andersen for å diskutere hindringer i arbeidslivet.

tekst og foto: Atle Briseid

OL for eldre i Sofienbergparken

Solveig Aasland (87) var en av mange eldre fra hele Oslo som løftet vekter, kastet ball, kastet piler og løp/gikk/trillet 100 meter på idealtid da Sofienberglekene 2008 ble arrangert i Sofienbergparken på Grünerløkka.

- 28, 29, 30 – hvor mange vil du ha? Solveig Aasland ser nesten ikke sliten ut selv om hun har løftet manualene over 30 ganger. Sprekingen har nemlig alltid holdt seg i form. - Jeg går i turnhallen to ganger i uka og har turnet siden 1967. Jeg har alltid vært sterk. Dessuten går og sykler jeg mye, sier hun. I slutten av august deltok hun på Sofienberglekene 2008 sammen med godt over 100 personer over 60 år fra hele Oslo. Bak arrangementet sto Sofienbergsenteret og prosjektet 60pluss, som er Oslo kommunes satsing for å få eldre i form. - Dette er kjemp flott. Jeg skulle ønske det var slike arrangementer oftere, sier Aasland begeistret før hun farer videre

til neste øvelse.

Utøverne startet dagen med å paradere fra Sofienbergsenteret og ned til parken. Vel fremme ved "arenaen" erklærte ordfører Fabian Stang lekene for åpnet, før initiativtaker og fysioterapeut Eli Sol Vallersnes ledet fellesoppvarmingen. Så kastet deltakerne seg ut i leken, enten det var i rullestol, med krykker eller til fots. Utøverne fikk bryne seg på pilkast, ballkast med valgfri ball, vektløfting, stavgang, 100 meter idealtid. Boder fulle av frukt og grønnsaker sørget for riktig kost underveis.

- Værgudene har jo virkelig vært greie med oss, oppmøtet er bra og den frivillige innsatsen er fantastisk. Folk virker glade, og da er jeg fornøyd, sa Vallersnes mellom slagene.

Mellom 7 og 10 60 pluss lag fra hele byen var møtt opp til lekene.

Solveig Aasland og de andre deltakerne i vektløfting løftet til sammen 3,4 tonn! Det vil si et gjennomsnitt på 44 kilo på hver av de 77 som deltok i denne øvelsen.

tekst og foto: Atle Briseid

Kirkens Bymisjon i gang i Kragerø

Kirkens Bymisjon etablerer seg i nyoppussede lokaler midt i sentrum av sørlandsbyen.

Kirkens Bymisjon i Kragerø ble opprettet som et samarbeid mellom kommunen, Den norske kirke og Kirkens Bymisjon i Kristiansand. I første omgang har arbeidet bestått i å overta driften av miljøtiltaket Værestedet, som i flere år har blitt drevet en gang i uka gjennom frivillig arbeid og solid innsats fra diakonen i den lokale menigheten. Når det nye bymisjonshuset åpner i Kragerø sentrum, skal tilbudet utvides.

- Vi ønsker å utvikle tilbudet fordi vi ser et klart behov for dette blant byens vanskeligstilte, sier prost Bente Heibø Modalsli.

Ordfører i Kragerø, Kåre Preben Hegland, var med da Kirkens Bymisjon profilerte seg gjennom en aksjonsdag i sommer. Kragerø kommune har vært viktige støttespillere i oppstartsfasen og har blant annet stilt med garanti på 250.000 kroner.

Bymisjonshus i sentrum

Med støtte fra kommunen har Kirkens Bymisjon fått tilholdssted i Blåkorshuset i Kragerø sentrum. Der skal Kirkens Bymisjon etter planen åpne en kafé på gateplan. Kaféen vil ha enkel servering og mulighet for å slå av en prat med folk i fine og nyoppussede lokaler. Det vil også bli innredet en liten krok for lystenning og ettertanke, og vakker kunst fra kragerøkunstneren Thore Sveberg vil gi huset varme og verdi.

- Kirkens Bymisjon ønsker at det skal være en trivelig møteplass for alle slags folk, sier Modalsli.

Virksomheten i Kragerø blir en del av Kirkens Bymisjon i Kristiansand.

- Det er store fordeler ved å bli en knoppkytning av Kirkens Bymisjon i Kristiansand. De har flere års erfaring med å drive bymisjonskafé, bryggekapell, sykkelverksted, kunst og håndverksrom og natthjem. De har mange ansatte, frivillige og 22 mennesker i arbeidstrening. I tillegg har de et verdidokument som også blir et viktig fundament for oss i Kragerø, sier Modalsli.

Ansetter daglig leder

I løpet av høsten skal interimstyret ansette en daglig leder og søker derfor en kreativ og modig person som kan utvikle arbeidet med Værestedet, kaféen og bymisjonshuset i Jens Lauersøns bakke. Dessuten arbeides det med å skape kontakter med andre krefter i nærmiljøet.

- Vi ønsker å samarbeide med alle mennesker av god vilje, både frivillige medarbeidere, næringsliv, offentlig hjelpetilbud og frivillige organisasjoner, sier Modalsli.

tekst: Atle Briseid

Flerkulturelt arbeidsmiljø gir god eldreomsorg

Bekkelagshjemmet har mellom 25 og 30 ansatte med fremmedkulturell bakgrunn. Det har en positiv effekt på arbeidsmiljøet og tjenestene sykehjemmet leverer.

En vinterdag for to og et halvt år siden banket serbiske Slavica Djoric på døra til Bekkelagshjemmet. Med over 20 års erfaring som sykepleier fra hjemlandet ønsket hun å tilby sine tjenester som hospitant på sykehjemmet. Hun ble tatt vel imot.

- Vi hadde ikke klart å drive sykehjemmet uten ansatte med fremmedkulturell bakgrunn, sier institusjonssjef Aud Melaas Bregård.

Men Djoric ble ikke ansatt først og fremst på grunn av mangel på arbeidskraft. Bregård mener innvandrere tilfører både arbeidsmiljøet og omsorgstjenestene noe ekstra.

- Vi nordmenn har ofte ikke så mye tid til våre syke eldre, mens de som kommer fra andre kulturer nok er mer vant til å omgås eldre. Mange av dem har en genuin respekt for eldre mennesker, sier hun.

- Dessuten blir alle mer tolerante av å jobbe i et flerkulturelt miljø, og vi lærer mye ved å få andre kulturer inn på sykehjemmet. Når Slavica setter i gang med magedans, synes de eldre det er både morsomt og spennende, sier hun.

- Har det best mulig

Den kulturelle læringen går begge veier. For eksempel har Slavica Djoric fått et mer positivt syn på det norske systemet etter at hun begynte som

Serbiske Slavica Djoric trives godt på Bekkelagshjemmet. Her i samtale med Inga.

hospitant og senere ansatt på Bekkelagshjemmet.

I Serbia er det forbundet med skam å sende eldre på hjem. Men Slavica ser at de eldre har det godt på Bekkelagshjemmet.

- Her er det alltid noen som tar vare på de eldre, gir dem omsorg, mat og medisiner. De har det best mulig, sier hun.

Tar inn lærlinger

Likhet med de andre sykehjemmene i Kirkens Bymisjon er Bekkelagshjemmet nylig blitt godkjent som lærlingbedrift for helsefagarbeidere, og for tiden har sykehjemmet to lærlinger med afrikansk bakgrunn i sin stab. Dessuten jobber Kirkens Bymisjon og Bekkelagshjemmet aktivt for å få de flerkulturelle ansatte til å ta tillitsverv.

- De besitter enorme ressurser, både faglig og menneskelig som sykehjemmet ønsker å benytte. Dessuten er dette en tillit vi ønsker å vise dem, sier hun.

tekst og foto: Atle Briseid

Journalister støtter nærmiljøet

Journalist Marte Ramuz Eriksen og leder av redaksjonsklubben i Dagens Næringsliv, Bård Bjerkholt synes det er fint å kunne bidra til nærmiljøet rundt avislokalene i Kvadraturen.

Hver dag vandrer journalistene i Dagens Næringsliv gjennom gatene i Kvadraturen på vei til og fra sine redaksjonslokaler. Det de ser og opplever har gitt dem lyst til å gjøre noe for kvinnene i prostitusjonsmiljøet.

Mange av avisens journalister har sagt seg villig til å trekke 100 kroner av sin månedlige lønns-slipp.

- Det startet med at redaksjonsklubben hadde lyst til å gjøre en innsats. Vi vurderte forskjellige alternativer og kom relativt kjøpt på tanken

om å bidra i det nærmiljøet vi selv er en del av. Når du går fra Karl Johan, gjennom Skippergata og Dronningens gate, ser du jo aktiviteten som preger denne delen av byen. Derfor ville vi støtte Kirkens Bymisjon, som hjelper denne utsatte gruppen mennesker, sier Bård Bjerkholt, leder av Dagens Næringslivs redaksjonsklubb, som er journalistenes fagforening.

Bred enighet

Lønnstrekket er et personlig bidrag fra hver enkelt journalist og ikke noe Dagens Næringsliv som bedrift er involvert i.

- Det var bred enighet om dette da vi innførte ordningen for halvannet år siden. Siden har det rullet og gått, sier Bjerkholt.

Han synes lønnstrekk er en fin ordning både for mottakerorganisasjonen og journalistene.

- Jeg synes det er en fin modell. Man merker jo ikke at pengene går ut av kontoen. Det gjør det kanskje lettere å gi 1200 kroner i løpet av året, sier han.

- *Journalister er samfunnsengasjerte mennesker. Er det en medvirkende faktor til at redaksjonsklubben ønsker å støtte Kirkens Bymisjon?*

- Nei, det er nok veldig mange bedrifter som gir, så jeg tror ikke vi utmerker oss spesielt. Jeg kjenner heller ikke til at det er andre redaksjonsklubber som har tilsvarende ordninger, selv om dette selvfølgelig kan være tilfellet. Når det er sagt, synes jeg absolutt andre klubber burde vurdere å gjøre det samme, sier han.

Glad for informasjon

Redaksjonsklubben mottar jevnlig informasjon fra Kirkens Bymisjon i form av nyhetsbulletiner og bladet Bymisjon. Dessuten inviteres de med på organisasjonens frokostseminarer.

- Vi setter pris på disse informasjonsskrivene. Det er veldig ok å få tilbakemeldinger på hva vi er med og støtter, sier Bjerkholt.

Tekst og foto: Atle Briseid

Bastøyinnsatte med kjempegave til Kirkens Bymisjon

Generalsekretær Sturla Stålsett og styreleder Lisbeth Thoresen fra Kirkens Bymisjon i Vestfold fikk seg en kjempeoverraskelse da de besøkte "Bastøydagen" i Bastøy fengsel. Gavesummen de fikk overrakt fra de innsatte var over all forventning.

Fengslet, som er Norges største soningsanstalt, har mer åpne soningsformer og er også Norges første "humanøkologiske" fengsel. Miljø og økologiske utfordringer knyttes direkte til ansvarstrening og respekt mellom mennesker.

Midt i mai kom en av de innsatte med ideen:

La oss invitere sponsorer til å gi en raus gave til Kirkens Bymisjon i forbindelse med den årlige Bastøydagen, så det ikke bare blir en underholdningsdag, men et håndslag til folk som strever ute i samfunnet.

Gavmilde sponsorer

Aksjonen ble en kjempesuksess. Blant Bastøy-fengselets beboere er det mye kompetanse på kommunikasjon og kontakt med næringsliv. Store sponsorer ble kontaktet og stilte villig opp med midler for det gode initiativet:

Wilh.Wilhelmsen ASA, Maxbo, Norsk Rikstoto, Norgesgruppen, Gresvig A.S., Hathon Eiendom,

Statkraft, Mills og T-Rank a.s. var blant de største giverne.

- Vi har klart å strekke oss litt over målet på 30 000 kroner, sa representanten for de innsatte - og la en kjempesjekk på kr 200 000 i armene til generalsekretær Sturla Stålsett og styreleder Lisbeth Thoresen fra Kirkens Bymisjon i Vestfold! For publikum og presse understreket han at gaven er et resultat av innsatsen til alle innsatte i fengslet.

En rekke kjendiser deltok også under arrangementet, med idrettskonkurranser, oppvisning og kultur.

- Kirkens Bymisjon er et naturlig valg når et

Sturla Stålsett og Lisbeth Thoresen ble mildt sagt overrasket da de inn-satte overrakte en sjekk på 200.000 kroner til Kirkens Bymisjon.

stort beløp skal gis til sosialt arbeid herfra, sa fengselsleder Øyvind Alnæs, som umiddelbart tente på ideen da den kom fra de innsatte i mai.

Selvrespekt er viktig

Han skryter av måten de har klart å planlegge og gjennomføre det hele på.

- Respekt og selvrespekt er viktige verdier i fengslet. Det gjenkjenner vi i Kirkens Bymisjons arbeid som mange har hatt kontakt med - og som de kommer til å møte igjen når de er ferdig med soningen, sa han fra utescenen foran fengslet, før artisten Kjell Elvis rocket det hele videre...

Tekst og foto: Per Frogner

Gratis mat

Kirkens Bymisjon mottar årlig store mengder mat fra dagligvarebransjen og andre leverandører av ferskvarer. De strenge datostemplingsreglene i Norge gjør at store mengder mat kastes hver dag. Vi får derfor mange henvendelser om å ta imot mat som fortsatt er av god kvalitet, men som av ulike årsaker ikke kan sendes ut til forbrukerne.

Vi forsøker etter beste evne å ta i mot disse varene, og planlegger nå å etablere en sentral for distribusjon av varer vi mottar gratis. Vi vil inngå avtaler med bakerier og dagligvareforretninger om å hente varer, som så kjøres ut til våre virksomheter. Dette vil for en del av våre virksomheter være et godt tilskudd til matbudsjettet. Ved noen av virksomhetene våre vil vi også etter hvert forsøke å bidra med mat til brukernes privathusholdning.

Vi ser fram til å starte dette arbeidet, som vil være et samarbeid mellom Kirkens Bymisjon, næringslivet, frivillighets-sentralene og arbeids-markedsbedriften Unikum.

Han Jacob Torkildsen, markedssjef

SVARSKJEMA «BYMISJON»

Ververens navn: Postadresse:

Jeg ønsker å bli **FAST GIVER** med kr: per: måned kvartal halvår år

Jeg vil betale gjennom: avtalegiro tilsendt giro

Ditt kontonummer ved avtalegiro (11 siffer):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Navn:

Adresse:

Postnr.:

Poststed:

Underskrift:

KIDnummer (fylles ut av Kirkens Bymisjon)

Andre beskjeder til Kirkens Bymisjon:

Jeg ønsker ikke bladet "Bymisjon" tilsendt, men vil fortsette å være giver.

Jeg ønsker å få tilsendt informasjon om:

- Kirkens Bymisjon
- Fast givertjeneste - LYSGLIMIT
- Anledningsgaver
- Minnegaver
- Testamentariske gaver
- Annet:

Mottakers kontonummer:
7011 05 18593

Porto
er
betalt

Kirkens Bymisjon

Svarsending 1012
0090 Oslo

Åpner dørene for tidligere innsatte

Overgangen fra fengsel til frihet kan være vanskelig. Derfor har Kirkens Bymisjon i Drammen startet et prosjekt for å skaffe tidligere innsatte jobb, bolig og et nytt sosialt nettverk.

Terje var blant de første som flyttet inn i treningsboligen til prosjektet FRI da han i fjor høst ble løslatt etter å ha sonet sin 14. dom. Frem til da hadde kriminalitet og rus vært en del av livet hans i mange år. Blant annet hadde han i syv år vært tilknyttet en kjent motorsykkelklubb.

Gjennom FRI fikk Terje jobb som vaktmester ved Nyby'n Aktivitetskafé. I tillegg har han ansvar for treningsstudioet som Kirkens Bymisjon driver i Drammen. Tre kvelder i uka gir han treningsveiledning til mennesker som trenger litt ekstra oppfølging. Nylig flyttet han ut av treningsboligen og over i egen leilighet som han leier av Kirkens Bymisjon Drammen.

- Livet mitt har blitt snudd opp ned siden jeg i fjor høst fikk kontakt med FRI-prosjektet i Kirkens Bymisjon, sier han.

- Jeg har aldri hatt det så godt som nå, og fremtiden ser lysere ut enn noen gang før.

Tidligere innsatte er veiledere

Tidligere innsatte som har klart seg godt i frihet over lang tid, har fått en sentral plass i prosjektet. De blir kurset til å bli veiledere, tar kontakt med fengslene og besøker motiverte innsatte en stund i forkant av løslatelsen. Når de kommer ut, får de tilbud om å flytte inn i en treningsbolig eller direkte ut i egen pilotleilighet. Jobb og nytt sosialt nettverk er en del av pakka.

- Gjennom bolig, jobb og nytt nettverk er mulighetene til å klare seg betydelig styrket, sier avdelingsleder Anders Steen.

Siden oppstarten har ni personer vært innom treningsboligen. Flere står på venteliste, og pågangen er stor fra ulike fengsler i regionen.

- Det betyr at vi fyller et behov og at tilbudet på FRI er både ettertraktet og riktig, sier Steen.

Negative holdninger

Gjennom arbeidet er daglig leder i Kirkens

- Gjennom bolig, jobb og nytt nettverk er mulighetene til å klare seg betydelig styrket, sier avdelingsleder Anders Steen.

Bymisjon Drammen, Jon-Ivar Windstad, blitt klar over hvor vanskelig det er å begynne på et liv i frihet etter å ha tilbrakt lang tid bak murene. Han møter ofte mennesker med holdninger om at mennesker som sliter med rus og kriminalitet kan takke seg selv.

- Utsagn som "dette har de valgt selv", "de har hatt muligheter", og "sperr dem inne så slipper de å gjøre noe galt", er vanlige. Etter hvert som jeg har fått lov å bli kjent med mange rusavhengige og kriminelle har bildet mitt blitt klarere. Jeg ser at mennesker med slike holdninger, beskriver et sted de ikke kjenner og mennesker de ikke har lyttet til. Mange av de innsatte gruer seg for å komme ut i samfunnet igjen, for de vet hva som skjer. De blar gjennom telefonboken sin på mobilen der 90 prosent av navnene er andre kriminelle eller rusmisbrukere. Syv prosent er kanskje familie eller venner som ikke ønsker kontakt, to prosent er døde, men bare glemt å slette. En pro-

sent er kanskje ålreit, men dem har man ikke hatt kontakt med på 10 år, sier han.

- Hvor mange vet at mange av de som er ferdig sonet, ofte løslates til en benk i parken - uten egen bolig, med noen hundrelapper i hånden og alle eiendelene i en Rimipose, spør han.

Windstad er overbevist om at riktig hjelp etter soning kan hjelpe flere til å få en bedre frihet.

- Vi har allerede gode eksempler på dette fra prosjekt FRI. Vi tror at riktig informasjon kan endre holdningene, slik at flere får mulighet til å bli inkludert, sier han.

tekst og foto: Kirkens Bymisjon Drammen

Bymisjon kryssord

				INSTITUSJON I ØST-FOLD	TETTERAPNINGER	STILLINGSITUASJON	BEITEGUDS-HØSET	AMME		
				---				PREPOSISJON		
BLIR HOLDT I "SPIKER-SUPPA"	ELV TIL-BAKE	BY OG ELV GUD-INNE	NY BISKOP FØRSTE GANG		SYMBOL GIGA	FANST-MANN FISKE-STYMMER		ROMER-TALL 500	GREIT	
JOBBSPISE		VEKST IKKE LEKKER			MOT REO-MATISKE VERDENS-DEL		SMILE			
ESKE			UTLØDNING-ENE					STIRRE VILT		
KIRK-ENE						KJ. TEGN KALUM	SAM-LIVS-FORM	ART-IKKEL		
TØNNE-TAPP			☺	BOKSER TOSIDERE RETT-VINK-LENE		VOKAL-ENE FLATE-RAL				
ANTATT VERDI	ROMER-TALL 50	MANED	TIL-BAKE			NOAS SKIP HIMMEL-ROM				
					SPISER FUGL		HØFLIG-HETS-FORM	EN TYPE SELSKAPS-FORM	POLITIKK INN FØRT AV LENIN	
GEIT-KILL-ING	STIMULI-STOFF TALL		LEGEM-DELEN "DET ER"			DOM-PROST SKAL				
		"BOLIG"			PENGE-SEND-ING					
☺					GROV UTFØR-ELSE					

Kryssordforfatter: Rolf Bangseid.

Klipp ut og send kryssordløsningen til Kirkens Bymisjon, Tollbugt. 3, 0152 Oslo, innen 25. oktober.

Navn.....

Adresse:.....

Løsning nr.3-2008										P		L	T	O	M
										I	F	A	M	I	L
				A						L	A	O	T	L	I
P	I	N	S	E	D	A	G	E	N	I				G	E
L	E	G	E	M	E	G	A	L	E	N	I	T	T		
S	E	D		I		R		G		E					
	E	G	E	N	T	L	I	G		G	O	U	R	M	
L	U	R	E	R	I	O	M	A	N	E	R	A	E		
E	L	O	S	A	G	S	P	O	N	A	P	T			
S	A	R	T	R	O	V	E	R	D	I	G	E			
V	E	G	G	R		A	R	D	E	R		U	R		
K	E	I	S	E	R	E	N		L		S	T	Ø		
S	T	A	V	R	E	D	R	I	N	G	E	R			

VINNERNE AV KRYSSORDET FÅR KRONPRINSESSE METTE-MARITS SALME-CD "SORGEN OG GLEDEN".

"Sorgen og gleden" er gitt ut på Kirkelig Kulturverksted og er en samling av salmer som har hatt spesiell betydning for kronprinsessen. Både kjente og kjære salmer og mindre kjente perler har fått plass på plata. Her finner du for eksempel "Mitt hjerte alltid vanker", "Blå salme" og en syd-samisk oversettelse av "Måne og sol". Flere anerkjente, norske solister, deriblant Maria Solheim, Susanne Sundfør og Lars Lillo-Stenberg, har vært med på innspillingen av salmene.

VI GRATULERER VINNERNE AV OPPGAVEN I FORRIGE NUMMER.

Ingegerd Holst
1344 Haslum

Elsie Ørstavik
1430 Ås

Haakon Kyrkjeeide,
1394 Nesbru

B-PostAbonnement

Fant roen på pilegrimsreise

Etter endt rusbehandling på Origosenteret i Østfold, dro Henrik på sin livs vandring mot pilegrimsmålet Santiago de Compostella. Underveis fant han roen.

Allerede under avrusningen bestemte Henrik seg for å gå pilegrimsvandring så snart han var ferdig med behandlingen. Han ville ha et mål, noe å se frem til og strekke seg etter. I sommer fullførte han planen. I 25 dager gikk han over 780 kilometer fra Saint-Jean Pied-de-Port i Frankrike til Santiago de Compostella i Spania.

- Jeg gikk mellom tre og fem mil per dag. I ettertid angret jeg nesten på at jeg gikk så fort, det ble nesten en konkurranse for meg selv. Det var så utrolig mye flott å se underveis, både natur og flotte kirker og bygninger. Nidarosdomen blir nesten ingen ting i forhold til de kirkene jeg var innom, sier han.

Tenkte gjennom livet

I løpet av turen tenkte han gjennom livet og de nye utfordringene som ventet når sommeren var over.

- Jeg brukte turen til å tenke gjennom ting ved livet, slippe problemene og bare være her og nå. Før jeg reiste, var jeg bekymret for ensomheten. Men jeg traff så utrolig mange flott mennesker. Veldig mange av dem var personer som var interesserte i det menneskelige. Alle var veldig åpne. Det var smil og "god morgen" og "god tur" hele veien. Av og til måtte jeg gå litt fortere enn de fleste for å få litt tid for meg selv, sier han.

Mot slutten av leden kjente han at roen begynte å komme. Og den beste opplevelsen

fikk han ved turens absolutte endepunkt.

- Jeg var litt stressa og urolig de siste dagene, for jeg hadde ikke kjøpt flybillett hjem. Da jeg kom frem til Santiago de Compostella, skulle jeg bare kikke fort innom kirka. Men jeg ble der i tre timer. Det var så god atmosfære i kirka, og jeg landet utrolig godt i meg selv. Jeg ble rolig. Alt jeg kunne ha bekymret meg for, la jeg på hylla. Neste dag dro jeg tilbake og var der i fire timer til, sier han.

- Hva gjorde at du falt slik til ro?

- Det vet jeg ikke. Jeg tror det må ha vært noe åndelig. Og selvfølgelig at jeg hadde kjempet og gått og endelig var fremme, sier han.

Skal følge egne valg

Nå har Henrik skaffet seg leilighet i et bofelleskap i Moss. Han har søkt seg inn på kveldsskole og fått tilbud om å jobbe på et hjem for autister.

- Tidligere har jeg hørt på andre og gjort andre valg. Det har jeg angret bittært på. Nå har jeg fått bekræftelse på at jeg er på riktig vei og at jeg skal følge mine egne valg. Jeg skal gå på skole og nå målsetningen om å jobbe med mennesker.

- Hva slags tilbakemeldinger har du fått fra andre mennesker omkring deg?

- Veldig mange syntes det er spennende, og flere har bestemt seg for å ta reisen selv. Det er positivt, for jeg tror det er sunt å reflektere over livet. Jeg er i alle fall blitt sikrere på meg selv. Og så er jeg blitt bedre på det åndelige, sier han.

tekst: Atle Briseid foto: privat

Vår side

På vår side trykker vi ord og uttrykk fra deltakerne i Kirkens Bymisjons mange tiltak og virksomheter. Denne gangen viser vi bilder fra pilegrimsvandringen til Santiago de Compostella i Spania som Henrik fra Origosenteret gjennomførte etter endt rusbehandling.

